

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Dicle Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılıç, basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Dicle Nehri'ne karışan evsel, sanayi ve tarımsal atıklar nedeniyle birçok canlı türünün tehlike altında olduğunu, önümüzdeki yıllarda ciddi kuraklık yaşanacağını öngörülmesi ve bir an önce önlem alınması gerektiğini ifade etti. Elazığ'ın Sivrice ilçesinden doğup, UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi'ndeki Hevsel Bahçeleri'nin ortasından geçerek Basra Körfezi'ne dökülen Dicle Nehri birçok canlı türüne ev sahipliği yaptığı gibi, kentin tarım alanlarının sulamasında, baraj, dere, çay ve göletlerin oluşmasında da önemli bir yere sahiptir. Geçtiğimiz sene kuruyan sulak alanlarda yaşayamayan birçok memeli, omurgasız ve eklem bacaklı hayvan türlerinin Dicle Nehri'ne sığındığını, Dicle Nehri'nin bahsedilen canlı türleri için son şans olduğunu ifade eden Prof. Dr. Kılıç, "Bilindiği gibi küresel ısınmadan dolayı Devegeçidi Barajı, küçük derelerimiz, çaylarımız, göletlerimiz yeterince su ve yağış olmaması dolayısıyla kurudu. Buralarda kurumayla birlikte özellikle su kuşları Dicle Nehri'ne yoğunlaştı. Biz yıl boyunca 200 civarında kuş türünü Dicle Nehri ve Hevsel Bahçeleri'nde görme şansına sahibiz. Fakat burada bir başka problem karşımıza çıkıyor. O da Dicle Nehri suyunun kirliliğidir. Diğer sulak alanlarda yaşayamayan hayvan türlerimiz nehre sığmıyor ve nehirde de bizim evsel atıklarımız, sanayi atıklarımız ve tarımsal atıklarımız o türleri etkiliyor. Bu canlı türlerinin içerisinde memeli hayvan türlerini, çeşitli omurgasız türleri, eklem bacaklı türlerimiz mevcuttur. Bu canlı türlerimiz için Dicle Nehri son şanstır" dedi. Dicle Nehri'nde 40 balık türünün yaşadığı ama şu an kirlilikten bir kısmının yok olduğunu ifade eden Prof. Dr. Kılıç, kentin doğu tarafında kurulan yeni yerleşim yerlerine ait atık suların olduğu gibi nehre boşaldığını, atık su arıtma tesislerinin yapılması gerektiğini, suyun kalitesinin artırılması gerektiğini belirtmektedir. Küresel ısınma ve iklim krizi nedeniyle hava sıcaklıklarının sürekli arttığı bir dönemde Dicle Nehri gibi Diyarbakır ve bölgenin en önemli su kaynağının korunması hayati öneme sahiptir.

Bu bağlamda;

- 1- Evsel, sanayi ve tarımsal atıklar nedeniyle Dicle Nehri'nin oldukça kirlendiği ve birçok canlı türünün yaşamının tehlikede olduğu doğru mudur?
- 2- Bakanlık olarak Dicle Nehri'nin korunması için hangi çalışmalar yapıyorsunuz?
- 3- Dicle Nehri'nden en son ne zaman su numunesi alınmış ve suyun kalitesi test edilmiştir?

- 4- Dicle Nehri'ne karışan evsel, sanayi ve tarımsal atıkların önlenmesi adına neler yapıyorsunuz?
- 5- Diyarbakır ve çevresinde kaç su arıtma tesisi bulunmaktadır? Bu tesislerin sayısı Diyarbakır nüfusu, tarımsal alanı ve sanayisi göz önüne alındığında yeterli midir?
- 6- Dicle Nehri'nde kaç balık türü yaşamaktadır?
- 7- Dicle Nehri sayesinde kaç memeli canlı türü hayatta kalmaktadır?
- 8- Küresel ısınma nedeniyle kuraklık tehlikesiyle karşı karşıya kalan Dicle Nehri'nin kurumaması için hangi önlemler alınmaktadır?